

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ЗДІЙСНЕННЯ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ДІЇ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ

Кобзар О. Ф., Романов М. Ю.

ВСТУП

Євроінтеграційні процеси в Україні ставлять перед нашою державою обов'язок щодо гарантування повноцінного функціонування інститутів, основним завданням яких є забезпечення верховенства права, дотримання та захист основних прав і свобод людини і громадянина, а події, що відбуваються останнім часом у нашій державі, надзвичайно актуалізують пошуки та запровадження нових підходів щодо здійснення правоохоронної діяльності в Україні. Що ж до правоохоронних органів, то вітчизняному законодавству притаманна невизначеність їх системи та функціонального призначення. Така ситуація не сприяє ні подальшому зміцненню реформування, ні узгодженій їх діяльності, насамперед у сфері дотримання прав людини та забезпечення публічного порядку, а сучасна українська державність постала перед непростим вибором інструментів утвердження прав і свобод людини і громадянина, зокрема й у воєнний час, що своєю чергою відображається на можливості і спроможності держави забезпечити безпеку власних громадян, у тому числі й у районах проведення активних бойових дій.

Сфера правоохоронної діяльності постійно перебуває у стані динамічної трансформації та удосконалення і певною мірою відображає напрями реалізації правової політики держави. Незважаючи на зміни, система правоохоронних органів залишається недостатньо ефективною та закритою від суспільства. Україна обрала свій шлях формування правопорядку, необхідність зміни якого обумовлюється інтересами держави та суспільства. Розуміння проблеми регулювання та забезпечення правоохоронної діяльності обумовлює розробку нової, якісної й ефективної стратегії організації та діяльності правоохоронних органів. Однак функціонування держави в умовах відсічі збройної агресії та правового режиму воєнного стану якщо і не унеможливорює, то відтерміновує або ускладнює розв'язання цієї проблеми.

1. Правоохоронна діяльність: поняття та зміст

Державно-правова організація та регулювання суспільного життя становлять предмет дослідження розробки теоретико-прикладних проблем, пов'язаних з визначенням місця та ролі державно-правових інститутів у розвитку сучасного суспільства. При цьому, однією із важливих сфер дослідження є визначення засобів досягнення законності та правопорядку відповідно до положень міжнародно-правових документів, що забезпечує нормальне функціонування як окремої держави, так і світового співтовариства в цілому. Це пов'язане з тим, що втілення принципів законності, верховенства права впливає на правопорядок в суспільстві, який виступає фундаментом та невід'ємною частиною сучасної демократичної, правової держави. Головним засобом реалізації вказаних правових явищ є правоохоронна діяльність, яку здійснює низка спеціальних державних органів влади¹.

Правоохоронна діяльність є тим основним напрямком державної діяльності, який направлений на зменшення або ліквідацію правопорушень у сфері реалізації громадянами свої законних прав, свобод та інтересів, а також інтересів суспільства і держави загалом, при цьому забезпечуючи стабільність і надійність державного ладу та розвиток суспільства зокрема. Адже саме за допомогою правоохоронної діяльності як певної системи інституцій та засобів можливо надати суспільним відносинам ознак розвитку, динаміки, стабільності та послідовності².

Враховуючи таку роль у правовому регулюванні та загальне значення правоохоронної діяльності в ефективному функціонуванні держави, особливо актуальним видається дослідження сутності та процесу реалізації даного правового явища на сучасному етапі української державної дійсності в умовах сьгоднішніх соціально-політичних перетворень.

Саме поняття правоохоронної діяльності набуло свого значного поширення в різних галузях наукового пізнання, зокрема, політології, соціології та юриспруденції. Однак, остаточного свого формулювання та дослідження воно не набуло, незважаючи на те, що законодавчо питання організаційно-правового функціонування правоохоронних органів достатньо регламентоване. В результаті цього в юридичній літературі відсутній чіткий перелік ознак правоохоронної діяльності, не конкретизована відмінність між загальною правоохоронною

¹ Ведерніков Ю. А. Правоохоронна діяльність в Україні: теоретико-правовий аспект / Ю. А. Ведерніков, А. М. Кучук. К. : Знання України, 2009. С. 4.

² Соколенко О. Напрямки правоохоронної діяльності: особливості теоретичного розуміння. *Вісник Київськ. нац. ун-ту імені Тараса Шевченка. Сер.: Юридичні науки.* 2012. № 93. – С. 69–72.

діяльністю та спеціальною, відбувається ототожнення правоохоронної діяльності з іншими видами державновладної діяльності (наприклад, судовою), що, в свою чергу, негативно впливає на правове регулювання правоохоронної сфери, адже досліджуваний вид діяльності держави займає центральне місце в механізмі забезпечення прав і свобод людини і громадянина, публічного порядку та безпеки, а також виступає об'єктом постійної уваги зі сторони не тільки компетентних органів державної влади, а й суспільства. Це пов'язано з тим, що правоохоронна діяльність є багатогранною та включає різні аспекти соціального регулювання, зокрема, прийняття рішень, виконання певних дій та їх правові наслідки³. Беручи до уваги таку різноплановість правоохоронної діяльності та дискусійність її змісту, в сучасній юридичній науці сформувався достатньо великий обсяг цікавих підходів щодо визначення того, що саме являє собою правоохоронна діяльність^{4,5,6,7,8,9}.

На підставі проаналізованих підходів щодо визначення правоохоронної діяльності слід зазначити, що правоохоронна діяльність одна з важливих форм діяльності держави, що реалізується через уповноважені нею органи державної влади. Досліджувана діяльність, насамперед, направлена на збереження законності у суспільстві, додержання правопорядку та захист конституційних прав, свобод та законних інтересів людини і громадянина в Україні. Правоохоронна діяльність являє собою зумовлений потребами людини особливий вид соціальної діяльності, яка визначена нормами права та об'єктивною необхідністю впливу на суспільні відносини. Вона знаходить своє

³ Ільченко О.В. Визначення системи державних правоохоронних органів України та їх місце в системі органів державної влади / О. В. Ільченко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/22651/5/11iovodv.pdf>.

⁴ Кравчук К. Г. Правоохоронна діяльність: проблема загальнотеоретичного визначення / К. Г. Кравчук // LEGALACTIVITY. 2012 [Електронний ресурс]–Режимдоступу: <https://cutt.ly/ITzFFus>

⁵ Бистрик Г. Правоохоронна діяльність у контексті вдосконалення правових форм діяльності держави. *Юридична Україна*. 2010. № 2. С. 20–27.

⁶ Ведерніков Ю. А. Щодо визначення поняття правоохоронної діяльності. *Науковий вісник Дніпропетровськ. юрид. ін-ту МВС України*. 2001. № 3. С. 102–111.

⁷ Кучук А. М. Теоретико-правові засади правоохоронної діяльності в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.01 / А. М. Кучук. К., 2007. С.12.

⁸ Фатхутдінов В. Г. Правоохоронна діяльність: природа, сутність, гуманізм (теоретико-правові та методологічні аспекти) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.01 / В. Г. Фатхутдінов. К., 2006. С.9.

⁹ Дубінчак В. М. Правоохоронна діяльність: сутність, суб'єкти, засоби забезпечення (теоретико-правовий аспект) : автореф. дис. канд. юрид. наук : спец. 12.00.01 / В. М. Дубінчак. К., 2010. С. 15.

практичне втілення в процесі функціонування правоохоронних органів, які повинні попереджувати, запобігати правопорушенням і застосовувати державний примус або громадський вплив на осіб, які порушили встановлений законом порядок в суспільстві.

Окрім того, узагальнюючи вказані вище підходи щодо розуміння правоохоронної діяльності, можна визначити її об'єкти як один з елементів її змісту. Відповідно, об'єктами правоохоронної діяльності в сучасній державі виступають: невід'ємні (природні) права і свободи людини та права людини у позитивістському розумінні (суб'єктивне право і законні інтереси); основи конституційного ладу, в тому числі основи суспільного і державного ладу, визначені конституційними нормами, та основи місцевого самоврядування; Зрежим законності у суспільстві; правопорядок як стан суспільних відносин; питання безпеки особи, суспільства і держави; стан правосвідомості і правової культури в суспільстві¹⁰. Як вже зазначалось раніше, правоохоронна діяльність є багатоманітною та проявляється через різні напрямки функціонування вповноважених на те органів державної влади, що мають відповідну компетенцію. Тому, підтримуючи думку науковців, які вважають, що до системи правоохоронної діяльності окрім суб'єктів та об'єктів слід включати ще й напрямки її здійснення. При цьому, слід звернути увагу на те, що напрямки реалізації правоохоронної діяльності комплексно містять у собі завдання, функції її суб'єктів, а також форми, засоби та методи її практичної реалізації¹¹.

Так, до основних напрямків правоохоронної діяльності відносять: попередження правопорушень, виявлення правопорушень, припинення правопорушень, розкриття правопорушень, розслідування правопорушень, притягнення до юридичної відповідальності правопорушників, виконання заходів юридичної відповідальності. У правоохоронній діяльності за функціональним критерієм виділяються попереджувальний, охоронний (захисний), регулятивний і контрольно-наглядовий напрямки.

В свою чергу, правоохоронна діяльність за суб'єктно-об'єктним критерієм складається з таких напрямків: попередження правопорушення, охорона громадського порядку, громадської безпеки і власності, оперативно-розшукова та розвідувальна діяльність, контрольно-наглядова діяльність, досудове розслідування в кримінальних провадженнях та адміністративне провадження, правосуддя, виконання вироків, рішень, ухвал і постанов судів,

¹⁰ Горінецький Й. І. Правоохоронна функція держав Центральної Європи: теоретичні і практичні аспекти : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.01 / Й. І. Горінецький. – К., 2005. – С. 8.

¹¹ Там же.

постанов органів розслідування і прокурорів, надання правової допомоги¹².

Сутність правоохоронної діяльності також визначається її метою, яка полягає в охороні прав і свобод людини та громадянина, публічного порядку та безпеки, відновленні та забезпеченні правопорядку. Ця мета досягається при реалізації завдань і функцій, що покладаються суспільством і державою на відповідні суб'єкти. А особливого значення досягнення мети правоохоронної діяльності набуває в умовах повномаштабної збройної агресії росії проти України.

До основних завдань правоохоронної діяльності слід віднести наступні: профілактика, попередження, запобігання, виявлення та розслідування правопорушень; здійснення оперативно-розшукової діяльності; здійснення заходів із забезпечення процесуальної діяльності; забезпечення відновлення порушених і дотримання прав і свобод людини; нагляд за процесом правозастосування; виконання рішень, передбачених законом; відновлення та забезпечення правопорядку на деокупованих територіях; забезпечення правових режимів, і режиму воєнного стану зокрема.

Слід погодитись із Дубінчаком В. М., який зазначав, що сутність правоохоронної діяльності також проявляється через сукупність притаманних їй характеристик, а саме: наявність систематичної роботи по охороні правопорядку, що здійснюється у певних формах та видах, що є нормативно визначеними та регламентованими (гносеологічна сутність); здійснення роботи по охороні інтересів певної частини суспільства (соціального класу) за допомогою різноманітних, у тому числі і силових, засобів (класова сутність); реалізація заходів із забезпечення національного розвитку, національної єдності та охорони національних інтересів і самобутності пануючого національного соціуму (національна сутність); втілення засобів гарантування рівних можливостей суб'єктів права та охорони загальнолюдських цінностей (загальносоціальна сутність)¹³.

Таким чином, узагальнюючи підходи до визначення *правоохоронної діяльності*, можна сказати, вона являє собою зумовлений потребами людини особливий вид соціальної діяльності держави, що встановлена нормативно-правовими актами, визначена

¹² Соколенко О. Напрямки правоохоронної діяльності: особливості теоретичного розуміння *Вісник Київськ. нац. ун-ту імені Тараса Шевченка. Сер.: Юридичні науки.* 2012. № 93. С. 69–72.

¹³ Дубінчак В. М. Правоохоронна діяльність: сутність, суб'єкти, засоби забезпечення (теоретико-правовий аспект) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.01 / В. М. Дубінчак. К., 2010. С. 15.

об'єктивною необхідністю впливу на суспільні відносини та знаходить своє практичне втілення в процесі функціонування правоохоронних органів, які повинні попереджувати, запобігати правопорушенням і застосовувати державний примус або громадський вплив на осіб, які порушили встановлений законом порядок в суспільстві¹⁴.

2. Особливості реалізації повноважень правоохоронними органами в умовах дії правового режиму воєнного стану

На сучасному етапі становлення правової системи українського суспільства актуалізуються проблеми, пов'язані з забезпеченням реалізації правоохоронними органами своїх повноважень. Адже оскільки саме це питання в умовах функціонування правового режиму воєнного стану в Україні та триваючої збройної агресії росії проти територіальної цілісності та державного суверенітету України є пріоритетним.

На всіх етапах становлення інституції прав і свобод людини та громадянина важливим є чітке визначення пріоритетів і утвердження розуміння того, що вказані елементи правового статусу людини і громадянина закріплюються в тому числі в інституційний спосіб і підтверджуються ефективною діяльністю державних механізмів і органів влади, що створюють належні умови реалізації прав і свобод людини і громадянина безперешкодно та на благо суспільства й окремих його членів.

Держава, своєю чергою, як соціальна та правова інституція володіє певною сукупністю правових характеристик, що сприяють її практичному існуванню, можливості втілення тих чи інших характерних рис у буття суспільства та створення таких обставин правореалізації, що уможливають перспективу утвердження демократії, інституту прав і свобод людини і громадянина та інших аспектів цивілізованого суспільства¹⁵.

Забезпечення реалізації правоохоронними органами своїх повноважень, особливо в умовах дії правового режиму воєнного стану в Україні, є надзвичайно важливим не лише в контексті локального забезпечення дотримання прав і свобод людини і громадянина на території та за межами України, а й у контексті дотримання сталої

¹⁴ Кобзар О.Ф. Правоохоронна діяльність: теоретико-правовий аналіз / *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. № 3. 2017. С. 14.

¹⁵ Drozd, O., Kobzar, O., Romanov, M., Hryhorii, D., & Pohoretskyi, M. (2022). Aspects of implementation of the law enforcement function of the state under the legal regime of martial law in Ukraine: Aspectos de la implementación de la función de aplicación de la ley del Estado bajo las condiciones del régimen legal de la ley marcial en Ucrania. *Cuestiones Políticas*, 40(75), P. 574.

демократичної політики та принципів правової державності, що є основоположними, навіть в умовах активних бойових дій¹⁶.

Правоохоронна діяльність, організація якої покладається на державу як центральний інститут у правовідносинах суспільства, передбачає застосування сили і примусу, які власне є формами (інструменти) державного правоохоронного механізму, які можуть бути реалізовані тільки владою.

Оскільки органи державної влади, їх посадові особи зобов'язані діяти виключно в межах та порядку, передбачених законодавством України, зокрема примус і сила (як форми забезпечення виконання правоохоронної функції держави) має бути чітко регламентовані в окреслених межах і відповідають принципам законності і співрозмірності заподіяної шкоди та відверненого правопорушення; крім того, таку діяльність не може здійснювати будь-хто, а лише уповноважені суб'єкти.

Отже, це самостійний і пріоритетний напрямок державної політики, яка здійснюється за допомогою правових засобів для досягнення певного соціального ефекту, наприклад охорона права в цілому, захист прав, свобод та законних інтересів особи, зміцнення законності та правопорядку та водночас виступає як правова форма досягнення інших цілей суспільства і країни.

Агресія РФ проти України, перш за все суттєво негативно вплинула на дотримання прав і свобод кожної людини та громадянина, що проживають не лише на території України, а й усього світу, оскільки спровокована товарна криза, неможливість підтримання Україною зернового товарообороту, звичний рівень міграції населення світу, туристичні маршрути та інші цивілізовані аспекти функціонування суспільства опинились під загрозою. Перш за все, крізь призму людиноцентризму, під загрозою опинились права і свободи людини і громадянина, кожного індивідуально, оскільки жорстокі звірства російських загарбників, що незаконно розпочали бойові дії на території мирної України суттєво негативно (а подекуди руйнівно) впливають на дотримання інститутів прав і свобод людини загалом, можливість забезпечення державою соціальних й індивідуальних благ.

Водночас законодавство більшості країн світу містить вказівку на спеціальну правову конструкцію, яка б надавала додаткові права публічній адміністрації у випадках, коли держава стикається з непередбачуваними ситуаціями, які унеможливають нормальне

¹⁶ Кобзар О.Ф., Романов М.Ю. Особливості реалізації правоохоронної функції держави в умовах дії правового режиму воєнного стану в Україні. *Науковий вісник Київського інституту Національної гвардії України*. Київ: КІ НГУ № 2 2023 С. 79.

функціонування суспільства, подолання яких вимагає мобілізації всіх наявних ресурсів – так звані надзвичайні режими чи режими воєнного стану¹⁷.

Слід зауважити, що воєнний стан – це особливий правовий режим, що вводиться по всій державі або в окремих її місцевостях у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності та передбачає надання відповідним органам державної влади, військовому командуванню, військовим адміністраціям та органам місцевого самоврядування повноважень, необхідних для відвернення загрози, відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності, а також тимчасове, зумовлене загрозою, обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб із зазначенням строку дії цих обмежень. Відповідно, такий правовий режим відображається як на інституційну діяльність у контексті реалізації правоохоронними органами своїх повноважень, так і правове поле, що регулює правовідносини в суспільстві та встановлює міри можливої та необхідної (дозволеної) поведінки, оскільки суспільство в таких умовах перебуває не лише під впливом внутрішніх деструктивних факторів, а й затискається ззовні.

Реалізація правоохоронними органами своїх повноважень в умовах дії правового режиму воєнного стану має певні особливості, що полягають у потребі визначення сталих і співмірних пріоритетів захисту прав і свобод людини і громадянина як члена соціуму та індивіда, а також збереженні державного суверенітету та територіальної цілісності в масштабі держави.

З огляду на сутність правоохоронної функції держави, механізму та змісту правового режиму воєнного стану, його тісного взаємного взаємозв'язку з правоохороною, а також інших позицій і думок учених, основними аспектами напрямками реалізації правоохоронними органами своїх повноважень в умовах дії правового режиму воєнного стану, можуть бути такі як: участь у заходах пов'язаних із відсіччю збройної агресії росії проти України; відновлення та забезпечення правопорядку на деокупованих територіях; забезпечення попередження повторної окупації деокупованих територій; забезпечення відселення місцевих жителів з метою збереження людського життя; використання основних механізмів і

¹⁷ Славко А. С. Обмеження прав і свобод людини і громадянина за умов дії режиму воєнного стану: порівняльно-правовий аспект. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право*. 2016. Вип. 41 (2). С. 78.

суб'єктів правоохоронної діяльності для забезпечення дотримання непорушних і тих, що не можуть бути обмежені прав і свобод людини і громадянина як на території всієї держави так і, в першу чергу на деокупованих територіях; забезпечення реалізації державних програм і стратегій, що спрямовані на вдосконалення й підвищення рівня розуміння населенням потенційних і реальних загроз окупації їх місць постійного проживання; розробка та запровадження моделей захисту об'єктів критичної інфраструктури; забезпечення виконання загальнонаціональних стратегій, особливо тих які визначають функціонування складових сектору безпеки і оборони; забезпечення підготовки та реалізації населенням різних форм національного спротиву.

В контексті реалізації правоохоронними органами своїх повноважень, на нашу думку, слід розглянути підхід щодо формування окремої підсистеми права – права державної безпеки, як складової права національної безпеки. В даному випадку, право державної безпеки слід розглядати як міжгалузеве системне утворення, що має свої групи норм права, правові режими, методи, засоби та прийоми правового впливу, коло суб'єктів, внутрішньогалузеві звязки, джерела тощо.

ВИСНОВКИ

Отже, на підставі проаналізованих даних і позицій учених та дослідників, що продемонстровано в статті, доходимо висновку про необхідність звернути увагу на теоретико-прикладні і практико орієнтовані висновки, реалізація та подальше врахування в діяльності яких, на нашу думку, сприятиме до оптимізації функціонування цього механізму, а саме: реалізація правоохоронними органами своїх повноважень це такий порядок і спосіб організації функціонування органів державної влади в Україні, що сприяє становленню інституту прав і свобод людини і громадянина, утворенню нових форм і методів втілення в життя базових елементів правового статусу людини і громадянина, убезпечення від дискримінації окремих верств населення та створення паритетних умов право реалізації всіх членів суспільства; особливості реалізації правоохоронними органами своїх повноважень полягають в тому, що держава як соціально-правова інституція цілеспрямовано й безповоротно зобов'язана аналізувати та враховувати в подальшій правоохоронній діяльності ті деструктивні фактори, що слугували порушенню прав і свобод людини і громадянина в результаті широкомасштабного збройного вторгнення росії, а також, як його наслідку – уведення правового режиму воєнного стану; окремим питанням, на нашу думку є не лише інформаційно-аналітична й нормопроектувальна робота з раптово виниклими факторами й особливостями, а також і вдосконалення вже діючих (але, з об'єктивних

причин раніше не застосовуваних) механізмів і категорій, що запускають свою дію під час правового режиму воєнного стану.

Теоретико-правові підходи щодо організації діяльності правоохоронних органів постійно змінювались в ході еволюції суспільства. Слід відмітити, що форми, методи та засоби такої діяльності в першу чергу залежать від національних особливостей визначення основних завдань держави в той чи інший історичний період її розвитку, а також від правових режимів в яких функціонують відповідні державні інституції та суспільство в цілому.

Правоохоронна діяльність доповнює інші сфери державного впливу. Пріоритетним змістом правоохоронної діяльності є встановлення і контроль за додержанням правопорядку та вжиття превентивних заходів для зниження показників злочинності, а також вона направлена на задоволення потреб суспільства, які полягають у дотриманні законності та правовій охороні суспільних відносин. Однак, в силу спеціальних правових режимів (особливий період, воєнний стан) правоохоронна діяльність може бути спрямована на виконання інших, не притаманних їй, завдань. При цьому, такий вид державної діяльності повинен базуватись на фундаментальних принципах правої держави, а саме: принципах законності, гуманізму, верховенства права, забезпечення прав і свобод людини тощо.

АНОТАЦІЯ

Актуальність дослідження концептуальних положень здійснення правоохоронної діяльності у мовах дії правового режиму воєнного стану вбачається у необхідності визначення теоретико-методологічного, а також наукового обґрунтування реалізації нових підходів щодо поліпшення правоохоронної діяльності в Україні. Розділ присвячено теоретичному узагальненню та аналізу поняття та змісту правоохоронної діяльності. Визначено особливості реалізації повноважень правоохоронними органами у мовах дії правового режиму воєнного стану. Уточнюються сучасні підходи до здійснення правоохоронної діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ведерніков Ю. А. Правоохоронна діяльність в Україні: теоретико-правовий аспект / Ю. А. Ведерніков, А. М. Кучук. К. : Знання України, 2009. 219 с.

2. Соколенко О. Напрямки правоохоронної діяльності: особливості теоретичного розуміння. *Вісник Київськ. нац. ун-ту імені Тараса Шевченка. Сер.: Юридичні науки.* 2012. № 93. С. 69–72.

3. Ільченко О.В. Визначення системи державних правоохоронних органів України та їх місце в системі органів державної влади / О. В. Ільченко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://surl.li/thhmv> (дата звернення: 24.04.2024).

4. Кравчук К.Г. Правоохоронна діяльність: проблема загальнотеоретичного визначення / К. Г. Кравчук // *LEGALACTIVITY*. 2012 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://surl.li/thhln> (дата звернення: 22.04.2024).

5. Бистрик Г. Правоохоронна діяльність у контексті вдосконалення правових форм діяльності держави. *Юридична Україна*. 2010. № 2. С. 20–27.

6. Ведерніков Ю. А. Щодо визначення поняття правоохоронної діяльності / Ю. А. Ведерніков, В. К. Шкарупа, В. П. Карпунчев // *Науковий вісник Дніпропетровськ. юрид. ін-ту МВС України*. 2001. № 3. С. 102–111.

7. Фатхутдінов В. Г. Правоохоронна діяльність: природа, сутність, гуманізм (теоретико-правові та методологічні аспекти) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.01 / В. Г. Фатхутдінов. К., 2006. С. 9.

8. Дубінчак В. М. Правоохоронна діяльність: сутність, суб'єкти, засоби забезпечення (теоретико-правовий аспект) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.01 / В. М. Дубінчак. К., 2010. 20 с.

9. Денисюк С. Ф. Громадський контроль за правоохоронною діяльністю в Україні: адміністративно-правові засади : автореф. дис. ... докт. юрид. наук : спец. 12.00.07 / С. Ф. Денисюк. Д., 2010. 36 с.

10. Горінецький Й. І. Правоохоронна функція держав Центральної Європи: теоретичні і практичні аспекти : автореф. дис. канд. юрид. наук : спец. 12.00.01 / Й. І. Горінецький. К., 2005. 20 с.

11. Кобзар О.Ф. Правоохоронна діяльність: теоретико-правовий аналіз / *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. № 3. 2017. С. 7-14.

12. Drozd, O., Kobzar, O., Romanov, M., Hryhorii, D., & Pohoretskyi, M. (2022). Aspects of implementation of the law enforcement function of the state under the legal regime of martial law in Ukraine: Aspectos de la implementación de la función de aplicación de la ley del Estado bajo las condiciones del régimen legal de la ley marcial en Ucrania. *Cuestiones Políticas*, 40(75), P. 569-580.

13. Кобзар О.Ф., Романов М.Ю. Особливості реалізації правоохоронної функції держави в умовах дії правового режиму воєнного стану в Україні. *Науковий вісник Київського інституту Національної гвардії України*. Київ: КІ НГУ № 2 2023 С. 79-87.

14. Славко А. С. Обмеження прав і свобод людини і громадянина за умов дії режиму воєнного стану: порівняльно-правовий аспект.

Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право. 2016. Вип. 41 (2). С. 74–78.

15. Кобзар О.Ф. Особливості реалізації правоохоронної функції держави органами публічної влади в умовах дії правового режиму воєнного стану // *Публічна влада: проблеми реалізації повноважень в умовах воєнного стану та відбудовного періоду* : матеріали Міжнар. наук.практ. конф. (м. Київ, 22 лютого 2024 р.). Київ : Київський Національний університет імені Тараса Шевченка, 2024. С. 199-203.

16. Романов М. Ю., Кобзар О. Ф. Організаційно-правові, адміністративні та кримінальні процесуальні аспекти діяльності підрозділів дізнання Національної поліції України: монографія / М.Ю. Романов, О.Ф. Кобзар. – Кропивницький: Донецький державний університет внутрішніх справ; – Київ: 7БЦ, 2022. – 540 с.

Information about the authors:

Kobzar Oleksandr Fedorovich,

Doctor of law, Professor,

Head of the Faculty of State Security

Kyiv Institute of the National Guard of Ukraine,

7, Oborony Kyieva St., Kiev, 03179, Ukraine

<https://orcid.org/0000-0002-5422-235X>

Romanov Maksym Yuriiovich,

Ph.D. in law, Research Officer of the Research Laboratory on problems of prevention of criminal offenses of Faculty № 3

Donetsk State University of Internal Affairs

1, Velyka Perspektyvna St., Kropyvnytskyi, 25015, Ukraine

<https://orcid.org/0000-0003-2443-7744>